

Linda Kärki

TOIMINIMESTÄ OSAKEYHTIÖKSI

Vaikutus yrittäjän verotukseen Case-yrityksessä

TOIMINIMESTÄ OSAKEYHTIÖKSI

Vaikutus yrittäjän verotukseen Case-yrityksessä

Linda Kärki
Opinnäytetyö
Kevät 2020
Liiketalous
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma, Taloushallinto

Tekijä(t): Linda Kärki

Opinnäytetyön nimi: Toiminimestä osakeyhtiöksi – vaikutus yrittäjän verotukseen Case-yrityksessä

Työn ohjaaja: Leena Yrttiaho

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2020

Sivumäärä: 42

Opinnäytetyön aiheena on yritysmuodon muutoksen vaikutukset yrityksen käytännön toimintaan ja omistajayrittäjän verotukseen. Case-yritys pysyy tutkimuksessa anonyymina. Toimeksiantaja ja samalla Case-yritys, on oululainen palvelualan yritys, joka muutti yritysmuotonsa toiminimestä osakeyhtiöksi opinnäytetyöprosessini alkuvaiheessa. Muutoksen taustalla oli halu erottaa yritys juridisesti yrittäjästä sekä tarve kerryttää yritykselle omaisuutta.

Työn tavoitteena on selvittää, miten yritysmuodon muutos vaikuttaa yrittäjän verotukseen sekä hallintoon ja muuhun käytännön toimintaan. Tarkoituksena on myös antaa yrittäjälle tietoa, kannattaako hänen nostaa yrityksestä varoja palkkana, osinkona vai niiden yhdistelmänä. Työn tietoperustaa ovat pääasiassa lait, verottajan sivut sekä aiheeseen liittyvät kirjat. Tutkimusmenetelmä on kvalitatiivinen tutkimus, joka perustuu tilinpäätöstietoihin ja haastatteluihin.

Teoriaosuudessa kerrotaan toiminimen ja osakeyhtiön hallinnosta, kirjanpidosta, verotuksesta ja varojen jaosta. Teoriaosuuden lopussa on vertailuosuus, jossa vertaillaan toiminimeä ja osakeyhtiötä. Tutkimusosuus sisältää toiminimen ja osakeyhtiön verolaskelmat kahdelta vuodelta sekä verojen ja veroprosenttien vertailutaulukon laskelmien pohjalta.

Työn tuloksena selviää, että toiminimen ja osakeyhtiön verotusta on vaikeaa vertailla niiden eroavan varojen jaon takia. Mikäli yrittäjä nostaa kaikki mahdolliset varat yrityksestä, on toiminimi kannattavampi vaihtoehto pääasiassa yrittäjävähennyksen ansiosta. Eroa on kuitenkin niin vähän, että mikäli on mahdollisuus jättää osa varoista nostamatta, on osakeyhtiön yrittäjän verotus kevyempää kuin toiminimen. Näin pystyy myös kerryttämään osakeyhtiölle varallisuutta tulevaisuuden tarpeita varten. Tutkimuksesta selvisi myös, että osakeyhtiössä kannattaa nostaa ainakin verohuojennettu osinko.

Asiasanat: yritysmuodon muutos, toiminimi, osakeyhtiö, verotus, osinko

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Business economics, Financial Management

Author(s): Linda Kärki

Title of thesis: From a sole trader to a private limited company – how it affects the taxation of the entrepreneur

Supervisor(s): Leena Yrttiaho

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2020 Number of pages: 42

The topic of this thesis is the change of the company form and how it affects the taxation of the owner-entrepreneur. The Case-company remains anonymous in the study. The assigner is a service company in Oulu that changed its company form from a sole trader to a limited company at the beginning of my thesis process. The change was based on the desire to legally separate the company from the entrepreneur.

The aim of the thesis is to find out how the change of the company form affects the taxation of the entrepreneur as well as the administration and other practical activities of the company. The purpose is also to provide the entrepreneur with information on whether it is worthwhile for him to raise funds from the company in the form of a salary, a dividend or a combination thereof. The theoretical background of the work is mainly laws, the Tax Administration's internet sites and books. The research method is a qualitative study based on financial statement data and interviews.

The theoretical background describes the sole trader's and the limited company's administration, accounting, taxation and distribution of assets. At the end of the theory part there is the comparative part of these company forms. The research section includes the sole trader's and limited company's tax calculations for two years.

It is difficult to compare the taxation of a sole trader and a limited company due to their different distribution of assets. If the entrepreneur raises all possible funds from the company, the sole trader is a more profitable option. The difference is so small that if it is possible not to withdraw some of the funds, the taxation of the limited company entrepreneur will be lighter than the sole trader. In this way, it is also possible to accumulate assets for the limited company for future needs. The study also revealed that it is worth raising at least a tax-reduced dividend from a limited company.

Keywords: company form, sole trader, private limited company, taxation, dividend

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	TOIMINIMI	8
2.1	Kirjanpito ja tilinpäätös	8
2.2	Verotus	9
2.3	Nettovarallisuus	10
3	OSAKEYHTIÖ	12
3.1	Hallinto	12
3.2	Kirjanpito ja tilinpäätös	13
3.3	Nettovarallisuus	14
3.4	Varojen jako	14
4	TOIMINIMEN JA OSAKEYHTIÖN VERTAILU	17
4.1	Luontoisedut	18
4.2	Auto- ja matkustuskulujen erot	18
4.3	Ansio- ja pääomatulon verotus ja sivukulut	20
5	VEROLASKELMAT	22
5.1	Verotus toiminimenä vuonna 2019	22
5.2	Verotus osakeyhtiönä vuonna 2019	26
5.3	Verotus toiminimenä vuonna 2021	28
5.4	Verotus osakeyhtiönä vuonna 2021	30
5.5	Yhteenveto	32
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	34
7	POHDINTA	36
	LÄHTEET	38

1 JOHDANTO

Yritystä perustettaessa eteen tulee yhtiömuodon valinta. Monen yrityksen yhtiömuoto on aluksi toiminimi. Tilaston mukaan toiminimiä oli 2.1.2020 Suomessa 218 656. Osakeyhtiöitä taas oli 266 134 kappaletta. Nämä ovat selvästi yleisimmät yritysmuodot Suomessa, sillä kolmanneksi eniten on asunto-osakeyhtiöitä, joita oli samana päivänä 89 008 kappaletta. (Patentti ja rekisterihallitus 2019b, viitattu 13.2.2020.) Yritysmuodon muutos esimerkiksi toiminimestä osakeyhtiöksi on usein tarpeellinen yritystoiminnan laajentuessa (Verohallinto 2020g, viitattu 11.6.2020).

Toiminimi on hyvä yritysmuoto silloin, kun yrityksen tulos määräytyy enimmäkseen yrittäjän työpanoksen perusteella ja liiketoiminta on pientä. Yrityksen liiketoiminnan kasvaessa kasvavat myös riskit, sillä omistaja vastaa henkilökohtaisella omaisuudellaan yrityksen veloista. Muutos on kannattavaa, kun tuloveroa kertyy enemmän kuin samaa työtä tekeväälle palkansaajalle. Osakeyhtiöstä varojen nostaminen on mahdollista palkkana, osinkoina ja luontoisetuina pienemmällä veroprosentilla. (BusinessOulu 2020, viitattu 12.3.2020.)

Opinnäytetyöni toimeksiantajana on oululainen yritys, joka pysyy tutkimuksessa anonyyminä. Yritys on perustettu vuonna 2017 ja sillä on kolme kokoaikaista työntekijää yrittäjä mukaan lukien. Yritys toimii palvelualalla ja on kasvattanut ja laajentanut yritystoimintaansa heti alusta alkaen. Yritys muutti yritysmuotonsa osakeyhtiöksi opinnäytetyöprosessini alkuvaiheessa. Syy yhtiömuodon muutokselle oli yrityksen kasvava liikevaihto ja omistajan halu kerryttää yritykselle nettovarallisuutta mahdollisia tulevia lainoja ja osingonjakoa varten. Liiketoiminnalla on mahdollisuus laajentua useampaan toimipisteeseen ja sen myötä uusien työntekijöiden palkkaaminen tulisi ajankohtaiseksi. Toiminimi alkoi siis tuntua liian pieneltä yhtiömuodolta. Ammatinharjoittajana yrittäjä on myös kokenut haastavaksi oman verotettavan tulonsa arvioimisen. Se kun voi vaihdella viikoittain ja kuukausittain, saati sitten vuosittain. Yrittäjä halusi myös erottaa yrityksen juridisesti itsestään.

Opinnäytetyön tarkoituksena ja kehittämistehtävänä on selvittää yrityksen verotuksen ja käytännön toimintojen muuttumista ja yrittäjän palkan muodostumista, kun toiminimi muuttuu osakeyhtiöksi. Tutkimuksessa pyritään vastaamaan seuraaviin kysymyksiin

- Miten yritysmuodon muutos vaikuttaa verotukseen?
- Miten yritysmuodon muutos vaikuttaa yrityksen käytännön toimintaan?
- Miten yrityksen omistajan kannattaa nostaa yrityksestä rahaa, palkkana vai osinkona vai näiden yhdistelmänä?

Raportin teoriaosuudessa käsitellään toiminimen ja osakeyhtiön eroja ja kerrotaan yrityskohtaisia vinkkejä yrittäjälle. Tietoperustassa käsitellään myös yleisiä verotukseen ja yritystoimintaan liittyviä asioita, jotka ovat tutkimusosassa tärkeässä roolissa. Tässä opinnäytetyössä käsitellään listaamatonta yhtiötä ja teoriaosuus perustuu pääasiassa yrityskohtaiseen näkökulmaan, eli esimerkiksi osakepääoman alentamista ei käydä tarkemmin läpi, sillä se on melko harvinaista näin pienelle yritykselle. Tutkimusosassa ei myöskään oteta huomioon työntekijän sosiaalivakuutusmaksuja, koska ne ovat suuruudeltaan niin pieniä Case-yrittäjän kohdalla.

Tutkimusmenetelmä on laadullinen tutkimus, joka perustuu yrityksen tilinpäätöstietoihin. Tutkimusosuudessa lasketaan yrittäjän kokonaisverotus ja veroprosentit toiminimenä ja osakeyhtiönä ja vertaillaan niitä keskenään. Lopputuloksena saadaan selville, kumpi yhtiömuoto on verotuksen kannalta järkevämpi. Tämä on siis tapaustutkimus, joka on hyödynnettävissä oikeastaan vain tässä kyseisessä Case-yrityksessä. Lähteinä käytetään alan kirjallisuutta, verottajan sivuja, Internet-sivustoja, lakeja ja yrittäjän haastattelua.

2 TOIMINIMI

Yksityisestä elinkeinonharjoittajasta käytetään puhekielessä nimeä toiminimiyrittäjä. Elinkeinonharjoittajat jaetaan liikkeen- ja ammatinharjoittajiin. Toiminimi ei ole omistajastaan erillinen oikeushenkilö, vaan omistaja tekee kaikki yritystoimintaan liittyvät sopimuksensa omalla nimellään. Tästä johtuen omistaja on myös itse vastuussa yrityksensä sitoumuksista ja veloista omalla omaisuudellaan. Velkoja voi siis periä saatavansa yritykseltä suoraan yrittäjän henkilökohtaisesta omaisuudesta. (Yrittäjät 2019, viitattu 7.3.2020.) Koska toiminimi ei ole omistajastaan erillinen, se ei voi tehdä oikeustoimia itsensä kanssa. Tämä rajoittaa verotuksen optimointia. (Viitala 2018, 18.)

Toiminimen perustamiseen riittää kaupparekisterimerkintä. Mitään virallista perustamisasiakirjaa ei siis tarvita. Toiminimeä ei ole myöskään aina pakko rekisteröidä. Perustamisilmoitus on pakollinen, kun elinkeinotoiminta on luvanvaraista, yrittäjä toimii toimipaikassa, joka on hänen asunnostaan erillinen ja/tai hänellä on työntekijöitä, jotka eivät ole hänen perheenjäseniään. (Yrittäjät 2019, viitattu 7.3.2020.)

2.1 Kirjanpito ja tilinpäätös

Liikkeen- ja ammatinharjoittajat ovat kirjanpitovelvollisia. Heille on kuitenkin annettu mahdollisuus pitää yhdenkertaista kirjanpitoa. Yhdenkertaista kirjanpitoa tehdessä tilikausi on oltava kalenterivuosi. Liikkeenharjoittajan tulee oikaista verotusta varten kirjanpito suoriteperusteiseksi, mutta ammatinharjoittaja voi tehdä senkin maksuperusteisesti. Liikkeen- ja ammatinharjoittajan on pidettävä kahdenkertaista kirjanpitoa, mikäli kaksi seuraavista rajoista ylittyy

- 1) Taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa
- 2) Liikevaihto tai sitä vastaava tuotto on yli 200 000 euroa
- 3) Yrityksen palveluksessa on keskimäärin yli 3 henkilöä

Toiminimiyrittäjällä ei ole aina velvollisuutta tehdä tilinpäätöstä. Vuoden 2016 kirjanpitolain uudistuksen jälkeen tilinpäätös on pakollinen vain, jos tilikausi poikkeaa kalenterivuodesta tai jos kaksi seuraavista rajoista ylittyy

- 1) Taseen loppusumma 350 000 euroa
- 2) Liikevaihto 700 000 euroa
- 3) Tilikauden aikana palveluksessa keskimäärin 10 henkilöä

(Kirjanpitolaki 1336/1997 1:1a.2 & 4b §.)

Nämä rajat ovat melko korkeat ja harvaa toiminimiyrittäjää tilinpäätösvelvollisuus siis koskee. Luultavasti syynä on silloin se, että tilikausi on joku muu kuin kalenterivuosi.

2.2 Verotus

Yrittäjä ei voi nostaa toiminimestä palkkaa, vaan palkan sijaan hän nostaa yksityisnostoja, eli ottaa rahaa yrityksen tililtä omaa käyttöön. Toiminimen tulos verotetaan omistajansa henkilökohtaisena tulona, joten yksityisnostot eivät ole yritystoiminnassa vähennyskelpoisia menoja eikä niitä veroteta yrittäjän tulona. (Minilex 2020, viitattu 11.6.2020.) Toiminimiyrittäjä voi sijoittaa yritykseen myös omia henkilökohtaisia varoja (Laki elinkeinotulon verottamisesta 360/1968 51a §).

Toiminimen tulos perustuu jaettavaan yritystuloon. Tilikauden tuloista vähennetään tilikauden menot ja mahdolliset edellisten vuosien tappiot. Tappiot voidaan vähentää tuloksesta kymmenen seuraavan vuoden ajan. (Tuloverolaki 1535/1992 38 §.) Lisäksi toiminimen tuloksesta tehdään vuosittain viiden prosentin yrittäjävähenys (TVL 1535/1992 30a §). Tuloksesta lasketaan pääomatulo-osuus, joka on joko 0 prosenttia, 10 prosenttia tai 20 prosenttia yrityksen nettovarallisuudesta (TVL 1535/1992 38 §). Pääomatulojen veroprosentti on 30, kun sitä maksetaan enintään 30 000 euroa ja sen ylimenevältä osalta 34 prosenttia (Verohallinto 2017a, viitattu 22.5.2020). Ansiotuloa on se osuus toiminimen yritystulosta, joka ei ole pääomatuloa (TVL 1535/1992 62 §).

Jos puoliset harjoittavat yritystoimintaa yhdessä, yrityksen ansiotulo-osuus jaetaan heidän työpanostensa suhteessa. Yleensä työpanokset katsotaan yhtä suuriksi, jos muuta selvitystä ei esitetä. Pääomatulo-osuus taas jaetaan puolisoitten henkilökohtaisten nettovarallisuusosuuksien mukaan. Puolisot verotetaan toisistaan erillisinä verovelvollisina. (TVL 1535/1992 14.1–3 §.)

Liikkeen- tai ammatinharjoittaja voi tehdä vapaaehtoisen toimintavarauksen maksamiensa palkkojen perusteella. Toimintavarauksen suuruus on enintään 30 prosenttia tilikauden päättymistä

edeltäneiden 12 kuukauden aikana maksettujen palkkojen määrästä. Esimerkiksi, jos toimintavaraus on maksimimääräinen ja palkkoja maksetaan vähemmän kuin aikaisemmin, tehtyä varausta tulee pienentää vastaamaan 30 prosenttia palkoista. Tilikauden tuloksen ollessa huono, sitä voi parantaa purkamalla aikaisempien tilikausien varausta ja jos tulos tuntuu liian korkealta, sitä voi heikentää tekemällä lisää varausta. Näin voi yrittää tasata liiketoiminnan tuloksen vuosittaista vaihtelua. (EVL 360/1968 46a.1 §; Verohallinto 2020f, Viitattu 28.4.2020.)

2.3 Nettovarallisuus

Elinkeinotoiminnasta omistajalle jaettava yritystulo jaetaan pääoma- ja ansiotulo-osuuksiin elinkeinotoiminnan nettovarallisuuden perusteella. Toiminimen nettovarallisuudeksi lasketaan tulolähteen varojen ja velkojen erotus. (TVL 1535/1992 41 §.) Elinkeinotoiminnan nettovarallisuuteen eivät kuulu yksityistalouden varat ja velat, vaikka ne sisältyisivätkin yrityksen taseen varoihin ja velkoihin. Mikäli tulolähteen varat ovat suuremmat kuin velat, nettovarallisuus on positiivinen. Nettovarallisuus voi olla myös negatiivinen, jos tulolähteen velat ovat suuremmat kuin varat. (Verohallinto 2016, viitattu 27.2.2020.)

Elinkeinotoiminnan varallisuuteen kuuluu vain elinkeinotoiminnan varat, kuten koneet, kalusto, elinkeinotoiminnassa käytettävät rakennukset ja kiinteistöt, tavarat, myyntisaamiset ja käteisvarat. Jos hyödyke on sekä yksityisessä, että elinkeinotoiminnan käytössä, hyödyke luetaan aina elinkeinotoiminnan varoiksi, mikäli yli puolet käytöstä on elinkeinotoiminnan käyttöä. Varoiksi luetaan myös elinkeinotoimintaan kuuluvat osakkeet ja osuudet. Elinkeinotoimintaan liittyvä pankkitilin pääomaa ei lueta kuuluvaksi elinkeinotoiminnan varoihin. Ennakkomaksut kuuluvat rahoitusomaisuuteen, ellei niiden maksamisella ole pyritty kasvattamaan nettovarallisuutta. Ennakkomaksuja ei siis oteta huomioon nettovarallisuutta laskettaessa, jos niille ei ole ollut perustetta. (Verohallinto 2016, viitattu 27.2.2020.)

Varojen arvoksi lasketaan pääsäännön mukaan niiden poistamatta oleva hankintameno. Jos kiinteistö, arvopaperit, huoneisto-osakkeet ja sijoitusrahasto-osuudet ovat verovuoden verotus- tai vertailuarvoltaan suurempia kuin niiden hankintamenot, ne arvostetaan hankintamenon sijaan verovuoden vertailuarvon mukaan. Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoonsa, mutta sen arvosta tehdään arvonalentumisvähennys. (Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 1142/2005 3 §.)

Elinkeinotoiminnan velkaa on yrityksen nimissä oleva vieras pääoma. Velat arvostetaan niiden nimellisarvoon. (Verohallinto 2016, viitattu 27.2.2020.) Voi olla mahdollista, että velka on sidottu indeksiin tai muuhun vastaavaan vertailuperusteeseen, jolloin se arvostetaan vertailuperusteen mukaan (ArVL 1142/2005 8 §).

Ennen jakamista ansiotulo- ja pääomatulo-osuuksiin, nettovarallisuuteen lisätään 30 prosenttia niistä palkoista, jotka elinkeinotoiminnassa on maksettu verovuoden päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana. Palkkojen lisäämisen jälkeen yrityksen tuloksesta lasketaan pääomatulo-osuus ja valitaan, mikä prosenttiosuus on taloudellisestiärkevin valita pääomatulo-osuudeksi. (Yrittäjät 2018, viitattu 27.2.2020.)

3 OSAKEYHTIÖ

Suomessa on kaksi erilaista osakeyhtiömuotoa, osakeyhtiö ja julkinen osakeyhtiö. Pörssiyhtiöksi kutsutaan osakeyhtiötä, jonka osake on julkisen kaupankäynnin kohteena Suomessa tai muussa Euroopan talousalueen maassa. Pörssiyhtiö on aina julkinen osakeyhtiö, mutta julkinen osakeyhtiö ei ole aina pörssiyhtiö. (Villa 2018, 216.) Rekisteröimisen jälkeen osakeyhtiö on aina omistajastaan erillinen oikeushenkilö (Osakeyhtiölaki 624/2006 1:2.1 §). Yksityisen osakeyhtiön vähimmäisosakepääomavaatimus oli ennen 2500 euroa, mutta tämä vaatimus poistui 1.7.2019 eikä nykyään tarvitse olla ollenkaan osakepääomaa (Patentti ja rekisterihallitus 2019a, viitattu 27.2.2020). Julkisen osakeyhtiön vähimmäisosakepääoma on edelleen 80 000 euroa (OYL 624/2006 1:3.1 §; Yrittäjät 2020a, viitattu 19.3.2020).

Osakeyhtiö on omistajastaan erillinen verovelvollinen, jonka tilikauden tuloksesta maksetaan 20 prosenttia yhteisöveroa (Verohallinto 2020b, viitattu 19.2.2020). Osakeyhtiön verotus ei siis vaikuta omistajan verotukseen, mutta omistajan veroja laskettaessa osakeyhtiön maksamat verot kannattaa ottaa huomioon.

Yhteisöjen tulolähde jaettiin ennen elinkeinotoiminnan tulolähteeksi, henkilökohtaiseksi tulolähteeksi eli muun toiminnan tulolähteeksi ja maatalouden tulolähteeksi. Tämä jaottelu kuitenkin poistui vuoden 2020 alussa yhteisöjen, eli esimerkiksi osakeyhtiöiden osalta, ja jatkossa yhteisön tulo verotetaan pääsääntöisesti elinkeinotoiminnan tuloina ja henkilökohtaisen tulolähteen omaisuus siirretään osaksi elinkeinotulolähteen uutta omaisuuslajia, muuta omaisuutta. Tämä muutos helpottaa yritysten toimintaa, sillä esimerkiksi eri tulolähteiden tappiot voidaan vähentää jatkossa kaikista elinkeinotulolähteiden tuloista tietyin rajoituksin. (Verohallinto 2019e, Viitattu 28.4.2020.)

3.1 Hallinto

Osakeyhtiöllä on oltava hallitus. Vapaaehtoisia elimiä ovat toimitusjohtaja ja hallintoneuvos. Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön johtamisesta, toiminnan järjestämisestä ja yhtiön edustamisesta. Hallitus huolehtii, että yrityksen kirjanpito ja varainhoito on kunnossa. Osakeyhtiön hallituksessa on oltava vähintään yksi luonnollinen henkilö, joka ei ole oikeushenkilö eikä alaikäinen. Jäsen ei voi olla myöskään edunvalvonnan alaisuudessa. Jos hallituksen jäseniä on

alle kolme, hallitukseen tulee kuulua vähintään yksi varajäsen. Hallitukselle kuuluvat ne tehtävät, joita ei ole erikseen määrätty muille osakeyhtiön elimille suoritettavaksi. Hallituksen toimivalta onkin yleistuomivaltaa. (OYL 624/2006 6:1–10 §.)

Yhtiökokous on osakeyhtiön ylin päättävä elin, jossa osakkeenomistajat käyttävät valtaansa. Varsinainen yhtiökokous on pidettävä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Kokouksessa vahvistetaan tilinpäätös ja päätetään, mihin taseen voittovarot käytetään. Kokouksessa päätetään myös hallituksen jäsenten vastuuvapaudesta ja valitaan jäsenet ja tilintarkastaja, mikäli osakeyhtiölaki tai yhtiöjärjestys ei heidän toimikausistaan tai valinnastaan toisin määrää. Yhtiöjärjestys voi määrätä myös muita asioita, joita yhtiökokouksessa käsitellään ja esimerkiksi kenellä tahansa osakkeenomistajalla on oikeus saada haluamansa yhtiökokouksessa päätettävä asia yhtiökokouksen käsittelyyn. (OYL 624/2006 5:1–3 §.)

Ylimääräinen yhtiökokous tulee pitää, mikäli yhtiöjärjestyksessä siihen määrätään, osakeyhtiön hallitus kokee sen järkeväksi, osakkeenomistaja tai tilintarkastaja sitä vaatii. Myös hallintoneuvostolla voi olla sen vaatimiseen oikeus. (OYL 624/2006 5:3 §.)

Tilintarkastuslain mukaan osakeyhtiön tulee yleensä valita tilintarkastaja, mutta pienimmissä yhtiöissä se ei ole aina pakollista. Tilintarkastaja voidaan jättää valitsematta, mikäli enintään yksi seuraavista rajoista ylittyy sekä päättyneellä, että sitä edeltäneellä tilikaudella

- 1) Taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa
- 2) Liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 200 000 euroa
- 3) Palveluksessa on keskimäärin yli kolme henkilöä

(Tilintarkastuslaki 1141/2015 2 §.)

3.2 Kirjanpito ja tilinpäätös

Osakeyhtiö on kirjanpitovelvollinen ja sen kirjanpito on aina kahdenkertainen (KPL 1336/1997 2 §). Kahdenkertaisessa kirjanpidossa kirjaus tehdään aina vähintään kahdelle tilille niin, että toinen tili kertoo rahan lähteen ja toinen rahan käyttökohteen (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 32).

Kahdenkertaisen kirjanpidon ollessa käytössä tilikausi voi olla muu kuin kalenterivuosi. Osakeyhtiö on myös tilinpäätösvelvollinen. Tilinpäätös on tehtävä neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. (KPL 1336/1997 1:1a & 4.3 §.) Tilinpäätöksestä selviää yrityksen taloudellinen tilanne. Pien- ja mikroyrityksen tilinpäätös sisältää tuloslaskelman ja taseen ja niiden liitetiedot. Mikro- ja pienyrityksiä suuremmilla yrityksillä tilinpäätökseen kuuluu myös rahoituslaskelma ja toimintakertomus. (KPL 1336/1997 3:1 §.)

3.3 Nettovarallisuus

Osakeyhtiön oma pääoma jaetaan sidottuun omaan pääomaan ja vapaaseen omaan pääomaan. Osinkoa jaetaan osakeyhtiön vapaasta omasta pääomasta. (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 73.)

Osakeyhtiön nettovarallisuus saadaan vähentämällä yhtiön varoista yhtiön velat. Varoiksi katsotaan vaihto-, käyttö-, sijoitus- ja rahoitusomaisuus ja muu omaisuus. (ArVL 1142/2005 2.1–2 §.) Vaihto-omaisuutta ovat hyödykkeet, joka on sellaisenaan tai jalostettuna yritystoimintaan kuuluvaa kuluu tai myytäväksi tarkoitettua tavaraa. Käyttöomaisuutta ovat esimerkiksi koneet, kalusto ja kiinteistöt. Rahoitusomaisuudeksi luetaan rahat, saamiset ja tilapäisesti muussa muodossa olevat rahoitusvarat. (KPL 1336/1997 4:4 §.) Velkoja ovat taseen vastattavaa-puolen vieras pääoma (ArVL 1142/2005 2.3 §).

Nettovarallisuuden pohjalta lasketaan osakkeen matemaattinen arvo. Matemaattinen arvo lasketaan jakamalla nettovarallisuus osakkeiden lukumäärällä. Matemaattisen arvon perusteella osakkaalle jaettu osinko jaetaan pääomatuloksi ja ansiotuloksi. (Verohallinto 2020b, viitattu 19.2.2020.) Jos osakas esimerkiksi omistaa kaikki osakkeet, hänen osakkeidensa matemaattinen arvo on sama kuin nettovarallisuuden määrä.

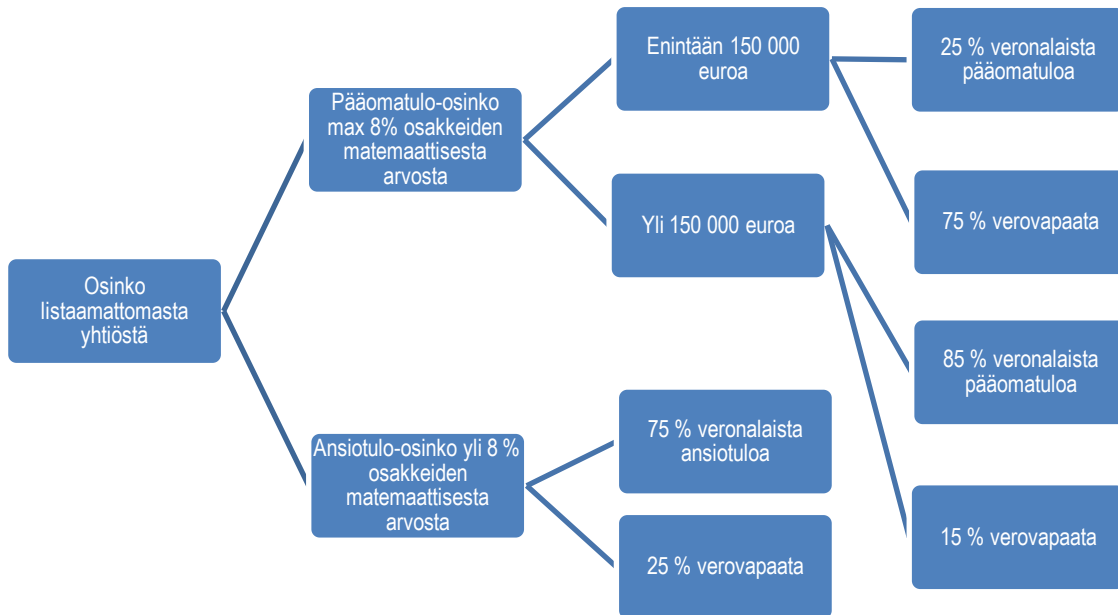
3.4 Varojen jako

Osakeyhtiössä työskentelevä omistaja voi saada yrityksestään palkkaa ja luontoisetuja (Malmgrén & Myrsky 2020, 679). Yhtiö voi jakaa osakkeenomistajilleen varoja myös osinkona, vapaan oman pääoman rahastosta, alentamalla osakepääomaa, hankkimalla ja lunastamalla omia osakkeita ja purkamalla yhtiön. Muussa tapauksessa kyseessä on laitton varojenjako. Varojen jakaminen perustuu viimeisimpään tilinpäätökseen, jossa on huomioitu yhtiön talouden olennaiset muutokset

tilinpäätöksen jälkeen. Jotta osinkoa voidaan jakaa, tulee yrityksellä olla jakokelpoisia varoja. Mikäli tilintarkastus vaaditaan, se tulee olla tehtynä ennen varojen jakoa. Varojen jaosta päätetään yhtiökokouksessa. Yhtiö voi jakaa osinkoa myös muussa muodossa kuin rahana, esimerkiksi osakkeina. (OYL 624/2006 13:1–6 §; Verohallinto 2020d, viitattu 30.5.2020.)

Luonnollisen henkilön osinko verotetaan maksuperusteen mukaan, eli sen verovuoden tulona, jolloin se on yhtiökokouksen päätöksen perusteella nostettavissa. Osinko on nostettavissa samana päivänä, jolloin yhtiökokous on pidetty, ellei yhtiökokouksessa toisin ole päätetty. Osinkoja voi jakaa myös väliosinkoina. Väliosinkojen tulee perustua tehtyyn välitilinpäätökseen. (TVL 1535/1992 110 §; Verohallinto 2020d, viitattu 30.5.2020.) Osingonsaajan ollessa kirjanpitovelvollinen osinkotulon jaksottamisessa käytetään suoriteperiaatetta, eli osinko on sen verovuoden tuloa, jolloin päätös osingonjaosta on tehty. (TVL 1535/1992 116 §; Verohallinto 2020d, viitattu 30.5.2020.) Vähemmistöosinko tarkoittaa sitä, että osinkoina tulee jakaa vähintään puolet tilikauden voitosta, mikäli osakkeenomistajat, jotka omistavat vähintään kymmenesosan kaikista osakkeista, sitä vaativat. Jaettava vähemmistöosinko ei voi olla kuitenkaan enempää kuin kahdeksan prosenttia yhtiön omasta pääomasta. (OYL 624/2006 13:7 §.)

Listamattoman yhtiön osinko jaetaan verotuksessa pääomatulo- ja ansiotulo-osuuksiin (kuviot 1). Mikäli jaettu osinko on enintään 8 prosenttia yhtiön osakkeiden matemaattisesta arvosta, osingosta 25 prosenttia on veronalaista pääomatuloa ja 75 prosenttia verovapaata tuloa. Jos osinkojen yhteismäärä ylittää 150 000 euroa, ylimenevästä osasta veronalaista pääomatuloa on 85 prosenttia ja loput 15 prosenttia on verovapaata tuloa. Jos taas osingon määrä ylittää kahdeksan prosenttia osakkeiden matemaattisesta arvosta, ylimenevästä osasta 75 prosenttia on veronalaista ansiotuloa ja 25 prosenttia taas puolestaan verovapaata tuloa. (TVL 1535/1992 33b §.)

Kuvio 1. Osakkaan osinkojen verotus (Verohallinto 2017, viitattu 19.3.2020)

Osingonjakoon liittyy oleellisesti myös peitelty osinko. Peitelty osinko on vastikkeeton tai poikkeuksellisen alhaisesti hinnaltaan arvostettu etu osakkaalle tai hänen omaiselleen. Mikäli tällaista peiteltyä osinkoa on jaettu, osakkaan veronlaiseksi tuloksi katsotaan käyvän hinnan ja käytetyn hinnan välinen erotus. Peiteltyä osinkoa voi saada myös hankkimalla tai lunastamalla osakkeita sekä alentamalla osakepääomaa, vararahastoa tai ylikurssirahastoa tarkoituksena välttää osinkoveroja. Tällöin jaetut varat katsotaan osakkaan veronlaiseksi tuloksi. (Laki verotusmenettelystä 1558/1995 29 §.)

Peitelty osinko voi olla tietoinen valinta, mutta usein kyseessä on tahaton osakeyhtiön ja osakkaan välisten toimien hinnoitteluvirhe. Taustalla on yleensä puutteelliset tiedot verosäännöksistä. Tahallisuudella tai tahattomuudella ei kuitenkaan ole merkitystä peiteltyyn osingon käsitettä sovellettaessa. Onkin tärkeää, että verovelvollinen huolehtii riittävästä selvittelystä ja dokumentoinnista omien ja yrityksen välisten toimien välillä. (Viitala 2018, 109–110.)

4 TOIMINIMEN JA OSAKEYHTIÖN VERTAILU

Toiminimi on osakeyhtiötä yksinkertaisempi yritysmuoto. Toiminimi ei tarvitse juuri minkäänlaista hallintoa ja toiminimen omistaja vastaakin yleensä kaikesta yrityksen toiminnasta, ellei hän ole ulkoistanut niitä. (Yrittäjät 2019, viitattu 7.3.2020.) Osakeyhtiössä taas tulee olla hallitus, johon tarvitsee yrityksen omistajan lisäksi vähintään yhden varajäsenen. Osakeyhtiön hallituksen on pidettävä vähintään yksi yhtiökokous kuusi kuukautta tilikauden päättymisen jälkeen. (OYL 624/2006 5:3.1, 6:1.1 & 6:8.1 §.) Pienet osakeyhtiöt vaikuttavat kuitenkin olevan melko kevyitä hallinnoltaan. Varsinkin, jos hallituksessa on vain osakeyhtiön omistaja ja yksi varajäsen, omistaja saa päättää yrityksen toiminnasta lähes yhtä vapaasti kuin toiminimen omistajakin yrityksestään.

Toiminimen kirjanpito voi olla yhdenkertaista. Toiminimen ei ole pakko tehdä tilinpäätöstä, mikäli tilinpäätökselle aiemmin mainitut rajat eivät ylitä. (Verohallinto 2018, viitattu 19.3.2020.) Osakeyhtiön kirjanpidon on oltava kahdenkertaista. Osakeyhtiölle tilinpäätös on pakollinen. (Verohallinto 2018, viitattu 19.3.2020.) Kummallekaan yhtiömuodolle tilintarkastus ei välttämättä ole pakollinen, mikäli tilintarkastukselle määritellyt minimirajat eivät ylitä (TilintarkL 1141/2015 2:2.2 §).

Toiminimiyrittäjä ei voi nostaa yrityksestä itselleen palkkaa, eläkettä eikä muita etuuksia (Malmgrén & Myrsky, 767). Toiminimen omaisuus on yrittäjän omaisuutta eli toiminimen ja sen yrittäjän talous muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden. Yrittäjä myös vastaa yritystoimintansa varoista ja veloista omalla omaisuudellaan. Toiminimi ja sen yrittäjä eivät ole juridisesti erillisiä, vaan yrittäjä tekee toiminimeä koskevat oikeustoimet omissa nimissään. (Villa 2018, 42.) Osakeyhtiö taas on omistajastaan erillinen oikeushenkilö, eli molempia verotetaan toisistaan erillisinä (Verohallinto 2020, viitattu 19.2.2020). Osakeyhtiössä työskentelevä omistajayrittäjä voi nostaa yrityksestä itselleen palkkaa ja luontoisetuja (Malmgrén & Myrsky 2020, 679). Osakkeenomistaja voi nostaa palkan lisäksi myös osinkoja, joista osa verotetaan ansiotuloina, osa pääomatuloina ja osa on verovapaata (TVL 1535/1992 33b §). Varojen jakaminen osakeyhtiöstä on tarkasti säänneltyä ja tärkeintä on hahmottaa mitä, miten, kenelle ja kuinka paljon varojen voidaan jakaa (Villa 2018, 344–345).

4.1 Luontoisedut

Luontoisetu on työnantajan työntekijän käyttöön antama vastike työstä. Luontoisetu annetaan jossain muussa muodossa kuin rahana. Luontoisetu on käyttöoikeus hyödykkeeseen ja sen käyttöoikeus päättyy työsuhteen päättyessä. Luontoisedun tulee olla työnantajan nimissä tai hallinnassa. Tästä johtuen työntekijän itse hankkima hyödyke ei voi olla luontoisetu. (Verohallinto 2020c, viitattu 19.3.2020.) Tuloverolain (1535/1992 64.1 §) mukaan luontoisetu arvostetaan käyvän arvon mukaan. Luontoisedut siis otetaan huomioon palkkalaskelmalla, eli ne ovat veronalaista ansiotuloa, josta maksetaan sivukulut. Verohallinto päivittää vuosittain ohjeen luontoisetujen arvostamisesta verotuksessa. Lähes mikä tahansa vastike voi olla luontoisetu. Yleisiä luontoisetuja ovat esimerkiksi puhelin- ja autoetu sekä lounassetelit. (Verohallinto 2020c, viitattu 19.3.2020.)

Toiminimiyrittäjä ei voi nostaa yrityksestä itselleen palkkaa eikä muita etuuksia, kuten esimerkiksi luontoisetuja (Malmgrén & Myrsky, 767). Osakeyhtiön osakkeenomistaja on luontoisetuja tarkastellessa samassa asemassa kuin tavallinen työntekijä. Koska osakkeenomistaja voi saada omistamastaan osakeyhtiöstä palkkaa, hän voi saada myös luontoisetuja. (Verohallinto 2020c, viitattu 19.3.2020.)

4.2 Auto- ja matkustuskulujen erot

Toiminimellä autokulujen vähentämisessä eniten vaikuttaa se, onko auton käyttö enimmäkseen yritys- vai yksityiskäyttöä. Auto on yrityksen varallisuutta, mikäli yli puolet ajoista on yrityksen ajoja. Toiminimiyrittäjä ei voi maksaa itselleen kilometrikorvauksia, mutta sen sijaan hän voi tehdä omassa verotuksessaan lisävähennyksen, jonka suuruus on enintään palkansaajan verovapaan kilometrikorvauksen suuruinen, eli 0,43 euroa kilometriltä. Mikäli auto kuuluu yritystoiminnan varoihin, lisävähennystä omassa verotuksessa ei voi tehdä, mutta auton kulut voi vähentää yrityksen kuluina kirjanpidossa. (Verohallinto 2020a, viitattu 27.2.2020.) Vähentää voi siis esimerkiksi huoltokustannukset ja vakuutusmaksut. Kaikkia auton kuluja ei kuitenkaan saa vähentää, vaan yksityiskäytön osuus on oikaistava pois (EVL 360/1968 51b.1 §; Verohallinto 2017b, viitattu 7.3.2020).

Yksityisajot ja työajot erotellaan toisistaan ajopäiväkirjan perusteella. Ajopäiväkirjaan tulee merkitä ajojen tarkoitus, eli miksi ajetaan ja onko ajo työ- vai yksityisajoa. Lisäksi tulee näkyä ajetun matkan alkamisen ja päättymisen paikka, aika ja matkamittarin lukema sekä matkan pituus. Ajopäiväkirjaa

voidaan olla pitämättä, mutta silloin ajokilometrit on voitava selvittää luotettavasti. Tämä on mahdollista, jos yrittäjällä on esimerkiksi säännöllisin väliajoin toistuvia ajoja tiettyyn kohteeseen. Verovuoden aikana ajettu kokonaiskilometrimäärä on kuitenkin oltava aina selvillä. (Verohallinto 2017b, viitattu 7.3.2020.) Tämä on tärkeää, koska kokonaiskilometrimäärän perusteella määräytyy, kuuluuko auto yrityksen kuluihin vai onko se yksityinen.

Työmatkasta aiheutuneet elantokulut ovat vähennyskelpoisia toiminimiyrittäjän verotuksessa. Työmatkojen elantokustannuksista lisävähennystä voi tehdä normaalien palkansaajien koko- ja osapäivärahojen verran. (EVL 360/1968 55 §; Verohallinto 2020e, viitattu 7.3.2020.) Yli kymmenen tunnin työmatkasta maksettava kokopäiväraha on 43 euroa vuonna 2020 ja 6–10 tuntia kestävästä matkoista maksetaan osapäivärahaa, joka on 20 euroa. Päivärahoihin on oikeus, mikäli työmatka on yli 15 kilometrin päässä kotoa tai työpaikalta, riippuen siitä, kumpi on työmatkan aloituspaikka. (EVL 360/1968 55 §; Verohallinto 2019c, viitattu 7.3.2020.)

Osakeyhtiössä omistaja voi päättää, onko auto yksityisomaisuutta vai yrityksen omaisuutta. Osakas voi nostaa yhtiöstä verovapaita kilometrikorvauksia ja päivärahoja samoilla perusteilla kuin niitä työntekijöillekin maksetaan. Työmatkasta on siis tehtävä matkalasku, jonka liitteeksi laitetaan kuitit työmatkan kuluista sekä mahdolliset kilometrikorvauslaskelmat. (Verohallinto 2018, viitattu 12.3.2020.) Auton muita kuluja ei luonnollisesti voi vähentää yrityksen verotuksessa. Jos auto on yrityksen omaisuutta, kilometrikorvauksia ei voi vähentää henkilökohtaisessa verotuksessa, mutta samoin kuin toiminimessä, auton kaikki kulut voi laittaa yrityksen kuluiksi. (Accountor 2020, viitattu 12.3.2020.)

Autoedulla tarkoitetaan sitä, että yrittäjä käyttää osakeyhtiön nimissä olevaa autoa omiin yksityisajoihinsa. Jos omistajalla ei ole henkilökohtaisessa omistuksessaan toista autoa, yrityksen auton ajatellaan aiheuttavan omistajalle autoedun. Autoetu voi olla joko vapaa autoetu tai auton käyttöetu. Vapaassa autoedussa yritys maksaa kaikki auton todelliset kustannukset, mukaan lukien polttoainekulut. Käyttöedussa ainakin polttoaineet jäävät työntekijän maksettavaksi. Autoedun määrä vaihtelee muun muassa auton iän, suositushinnan, lisävarusteiden ja yksityisajon määrän mukaan. (Verohallinto 2020c, Viitattu 19.3.2020.)

4.3 Ansio- ja pääomatulon verotus ja sivukulut

Ansiotuloa ja pääomatuloa verotetaan toisistaan erillisinä tulolajeina (TVL 1992/1535 29.2 §). Pääomatulo on varallisuuden tuomaa tuottoa, kuten esimerkiksi vuokratuloa, voitto-osuutta tai jaettavan yritystulon pääomatulo-osuutta (TVL 1992/1535 32 §). Pääomatulosta maksetaan veroa valtiolle 30 prosenttia, mutta jos pääomatulot ylittävät 30 000 euroa, on pääomatulon korotettu tuloveroprosentti 34 (Verohallinto 2017a, viitattu 22.5.2020). Ansiotuloa ovat muut tulot, jotka eivät ole pääomatuloa, kuten esimerkiksi työsuhteessa saatu palkka tai siihen rinnastettava etuus tai korvaus (TVL 1992/1535 61 §). Taulukosta 1 näkee, miten ansiotulon valtiolle maksettavan tuloveron veroprosentti määräytyy progressiivisen tuloveroasteikon mukaisesti (Valtiovarainministeriö 2018, Viitattu 26.2.2020).

Ansiotulon perusteella maksetaan lisäksi kunnallisveroa, jonka suuruuden jokainen kunta päättää itse. Kunnallisvero vaihtelee 17-22,5 prosentin välillä. Evankelisluterilaiseen tai ortodoksiseseen kirkkoon kuuluvat maksavat myös seurakuntien määräämän kirkollisveron vuosittain. Kirkollisvero on yleensä 1-2 prosenttia. Palkkatulosta peritään myös muita kuluja, kuten sairausvakuutusmaksu, työttömyysvakuutusmaksu ja työntekijän eläkevakuutusmaksu. (Valtiovarainministeriö 2018, Viitattu 26.2.2020.)

TAULUKKO 1. Valtion tuloveroasteikko 2020 (Verohallinto 2019b, viitattu 19.3.2020)

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
18 100 – 27 200	8,00	6,00
27 200 – 44 800	554,00	17,25
44 800 – 78 500	3590,00	21,25
78 500 –	10 751,25	31,25

Työntekijöiden palkasta peritään aina sosiaali- ja terveysministeriön vahvistama työeläkemaksu. Vuoden 2020 TyEL-maksu on keskimäärin 24,4 prosenttia palkasta. Tästä summasta alle 53-vuotias ja yli 62-vuotias työntekijä maksaa itse 7,15 prosenttia ja 53-62-vuotias työntekijä 8,65 prosenttia. Loput, eli keskimäärin 16,95 prosenttia, jää työnantajan kuluiksi. Työnantajan osuus

työeläkemaksuista laski edelliseen vuoteen verrattuna 0,4 prosenttia. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2019, viitattu 26.2.2020.)

Yrittäjä ei kuitenkaan maksa työtulostaan automaattisesti saman suuruista työeläkemaksua kuin työntekijät. Suomessa asuvan liikkeen – tai ammatinharjoittajan ja osakeyhtiön osakkaan, joka omistaa osakkeista yli 30 prosenttia, tulee vakuuttaa itsensä työkyvyttömyyden, vanhuuden ja kuoleman varalta. Yrittäjän eläkevakuutuksen perusteella yrittäjälle maksetaan muun muassa työkyvyttömyyseläkettä ja vanhuuseläkettä. Vakuutukseen sisältyy myös perhe-eläke, joka turvaa yrittäjän omaisia. (Yrittäjän eläkelaki 1272/2006 1–3 §.) Vuonna 2020 YEL-vakuutus on otettava, kun yritystoiminta on jatkunut vähintään neljä kuukautta ja yrittäjän työtulo on arvoltaan vähintään vuosittain vahvistettu vuosityötulo 7958,99 euroa. Työtuloa määritettäessä ei kuitenkaan ole merkitystä yrityksen voitolla eikä yrittäjän verotettavalla tulolla. Työtuloksi on suositeltavaa ilmoittaa se palkka, joka maksettaisiin työhön palkattavalle ammattilaiselle. Vuonna 2020 YEL-maksun suuruus on 24,1 prosenttia YEL-työtulosta alle 53-vuotialta ja 25,6 prosenttia yli 53-vuotialta. (Yrittäjät 2020b, viitattu 26.2.2020.)

Yrittäjä ei kuulu tapaturmavakuutuksen piiriin, eikä siten myöskään ryhmähenkivakuutusmaksun piiriin, koska nämä maksut maksetaan yhdessä. Työttömyysvakuutusmaksukaan ei koske YEL-yrittäjää. (Mattinen, Orlando & Parnila 2020, 48–51.) Tämä tarkoittaa siis sitä, että toiminimiyrittäjällä ei ole YEL-vakuutuksen lisäksi muita pakollisia tulon sivukuluja. Yritys maksaa työnantajan sairausvakuutusmaksua työntekijöiden palkkasumman perusteella. (Mattinen ym. 2020, 41–42.) Osakeyhtiössä yrittäjä on työntekijän asemassa, joten hänen palkkasummansa perusteella maksetaan siis myös työnantajan sairausvakuutusmaksua. Vastaavaa maksua ei ole toiminimellä.

5 VEROLASKELMAT

Verolaskelmat tehdään vuosille 2019 ja 2021 sekä toiminimenä että osakeyhtiönä, jotta voidaan vertailla, onko yritysmuodon muutos kannattava verotuksen takia. Vuoden 2020 koronapandemia tuo epävarmuutta ja heikentää mahdollisesti yrityksen tulosta, joten siksi laskelmat tehdään vuodelle 2021. Vuoden 2019 laskelmat tehdään tilinpäätöksen perusteella. Vuoden 2021 verot lasketaan yrittäjän tavoitetuloksen ja arvioidun nettovarallisuuden perusteella. Kaikkia vuoden 2021 tarkkoja lukuja ja prosentteja ei tiedetä, joten ne oletetaan samoiksi, kuin vuoden 2020 vastaavat luvut.

Osakeyhtiön verolaskelmissa lasketaan verot palkkana, osinkoina sekä niiden yhdistelmänä. Palkkana laskettaessa vuoden 2019 palkan määräksi otetaan toiminimen tilikauden tulos. Vuoden 2021 palkan määräksi otetaan myös oletettu tilikauden tulos, jotta vertailukelpoisuus säilyisi vuoteen 2019. Myös osinkoina laskettaessa osinkojen määräksi oletetaan sama summa, jonka yrittäjä nostaisi palkkana. Varojen nostaminen osinkoina on enemmän teoreettinen kuin realistinen vaihtoehto, sillä Case-yrityksellä tuskin on näin paljon jakokelpoisia varoja näin alkuvaiheessa. Yhdistelmänä laskettaessa otetaan huomioon verohuojennettu osinko, jolloin 8 prosenttia osakkeen matemaattisesta arvosta nostettaisiin osinkoina ja loput palkkana.

5.1 Verotus toiminimenä vuonna 2019

Yrityksen liikevaihto on kasvanut tasaisesti ja vuonna 2019 se oli 200 672,41 euroa. Tilikauden voittoa kertyi 55 376,86 euroa. Tämä on siis pohjana, kun lähdetään laskemaan yrittäjän verotettavaa tuloa.

Alla olevasta taulukosta 2 näkee, miten lopullinen verotettava tulo muodostetaan tuloslaskelman tulon pohjalta. Tilikauden voittoon lisätään tuloverot, vähennyskelvottomat menot, eli esimerkiksi 50 prosenttia edustuskuluista ja verojen viivästyskulut sekä muut kuluiksi kirjatut vähennyskelvottomat menot. Voitosta vähennetään tuotoiksi kirjatut verovapaat tulot sekä sitä oikaistaan myös jaksotuksesta johtuvilla eroilla ja muilla oikaisuilla, kuten esimerkiksi työhuonevähennyksellä.

TAULUKKO 2. Verotettavan tulon muodostuminen kirjanpidon tuloksesta (Tomperi 2018, 83.)

+/- Tuloslaskelman voitto/tappio	55 376,86
+ Tuloverot	0
+ Kuluiksi kirjatut vähennyskelvottomat menot	0,75
- Tuotoiksi kirjatut verovapaat tulot	0
+/- Jaksotuksesta johtuvat menot	0
+/- Muut oikaisut	- 966,64 - 84 + 42,75
= Verovuoden verotettava tulo	54 369,72
- Vahvistetut tappiot	0
= Verotettava tulo	54 369,72

Case-yrityksellä ei ole vähennettäviä tappioita ja oikaisut ovat verojen viivästyskuluja ja korkoja. Verotettavasta tulosta tehdään laskelmien jälkeen kuitenkin vielä 5 prosentin (2 718,49 €) yrittäjävähennys, jolloin lopullinen verotettava tulo on 51 651,23 euroa. Tämä luku jaetaan pääomatuloiksi ja ansiotuloiksi.

Taulukossa 3 nettovarallisuutta laskettaessa toiminimen varoista vähennetään sen velat ja lisätään 30 prosenttia edellisten 12 kuukauden aikana maksetuista palkoista. Nettovarallisuutta laskettaessa käytetään edellisen verovuoden nettovarallisuutta (Verohallinto 2020, viitattu 14.5.2020). Vuonna 2019 käytetään siis vuoden 2018 nettovarallisuutta.

TAULUKKO 3. Toiminimen pääomatulo-osuuden laskenta 2019

Varat	23 355,51
- Velat	- 26 148,95
= Nettovarallisuus	- 2 793,44
+ 30 % palkoista	16 833,51
Pääomatulo-osuuden laskentaperiaate	14 040,07

Nettovarallisuudesta saadun pääomatulo-osuuden laskentaperusteen pohjalta lasketaan yrittäjän pääomatulo, joka on 20 prosenttia pääomatulo-osuudesta. Yrittäjän vaatiessa pääomatulo-osuus voi kuitenkin olla myös 10 prosenttia tai kaikki tulo voidaan verottaa ansiotulona. (TVL 1535/1992

38 §.) Taulukossa 4 lasketaan, miten yrittäjän tulot jakaantuvat jokaisessa näistä vaihtoehtoista, jotta saadaan selville yrittäjän kannalta paras vaihtoehto verotuksen kannalta.

TAULUKKO 4. Toiminimen pääoma- ja ansiotulo-osuudet 2019

Pääomatulo-osuus	20 %	10 %	0 %
Pääomatulo	2808,01	1404,01	0
Ansiotulo	48 843,22	50 247,22	51 651,23

Taulukossa 5 ansiotuloista tehdään kunnallisverotuksessa tulonhankkimis-, ansiotulo- ja perusvähennykset. Tulonhankkimiskuluja vähennetään automaattisesti 750 euroa vuonna 2019. Sitä suuremmat tulonhankkimiskulut täytyy itse ilmoittaa saadakseen vähennyksiä. Tulonhankkimiskulun vähentämisen jälkeistä ansiotulon määrää kutsutaan puhtaaksi ansiotuloksi. (Verohallinto 2019d, viitattu 15.5.2020.) Tulonhankkimisvähennys voidaan tehdä kuitenkin vain palkkatulojen aiheuttamista kuluista, joten toiminimiyrittäjä ei sitä voi tehdä (TVL 1535/1992 95.1 §). Toiminimiyrittäjä ei siis nosta yrityksestä palkkaa.

Ansiotulovähennys on 51 prosenttia puhtaasta ansiotulosta, kun tulot ovat 2 500 – 7 230 euroa, mutta tämän summan ylittävältä osalta 28 prosenttia. Ansiotulovähennyksen enimmäismäärä on 3570 euroa. Jos ansiotulon määrä ylittää 14 000 euroa, ansiotulovähennyksen määrää pienennetään 4,5 prosenttia ylittävältä osalta. Ansiotulovähennystä ei saa ollenkaan, jos puhtaat ansiotulot ylittävät 93 333 euroa. (Verohallinto 2019d, viitattu 15.5.2020.)

Perusvähennyksen määrä on 3 305 euroa ja mikäli puhdas ansiotulo ylittää tämän määrän, ylittävältä osalta tehdään vähennystä 18 prosenttia. Perusvähennys on nolla euroa, kun puhdas ansiotulo ylittää 21 700 euroa. (Verohallinto 2019d, viitattu 15.5.2020.) Case-yrityksen kohdalla perusvähennystä ei siis voi tehdä tuon rajan ylittyessä.

TAULUKKO 5. Toiminimen tuloista tehtävät vähennykset 2019

	20 %	10 %	0 %
Ansiotulo	48 843,22	50 247,22	51 651,23
Puhdas ansiotulo	48 843,22	50 247,22	51 651,23

Verotettava ansiotulo	48 843,22	50 247,22	51 651,23
valtionverotuksessa			
Ansiotulovähennys	2 002,06	1 938,88	1 875,69
Verotettava ansiotulo	46 841,16	48 308,34	49 775,54
kunnallisverotuksessa			

Taulukossa 6 lasketaan seuraavaksi ansio- ja pääomatulojen verot. Kunnallisvero oli Oulussa 20 prosenttia vuonna 2019 ja kirkollisvero 1,3 prosenttia (Veronmaksajat 2018, viitattu 22.5.2020). Kirkollisvero maksetaan kunnallisverotuksessa verotettavan tulon perusteella (Veronmaksajat 2020, viitattu 30.5.2020). Henkilön Yleisradiovero on 2,5 prosenttia puhtaiden ansio- ja pääomatulojen yhteenlasketusta määrästä, mutta se on kuitenkin enintään 163 euroa (Laki yleisradioverosta 484/2012 2.1 §).

Valtionverotuksessa maksettavasta ansiotulon verosta tehdään työtulovähennys. Se on enintään 1630 euroa ja 12,2 prosenttia vähennykseen oikeuttavien tulojen 2500 euroa ylittävältä osalta. Ansiotulon ylitettyä 33 000 euroa, vähennystä pienennetään 1,72 prosenttia ylittävältä osalta. (Verohallinto 2019d, viitattu 15.5.2020.)

TAULUKKO 6. Toiminimen verojen yhteenvetotaulukko 2019

	20 %	10 %	0 %
Ansiotulojen verot			
Kunnallisvero	9 368,23	9 661,67	9 955,11
Kirkollisvero	608,94	628,01	647,08
Valtionvero	4 621,18	4 919,53	5 217,89
-työtulovähennys	- 1 357,5	- 1 333,35	- 1 309,20
Ansiotuloverot yhteensä	13 240,85	13 875,86	14 510,88
Pääomatuloverot 30 %	842,40	421,20	0,00
Yle-vero	163,00	163,00	163,00
Verot yhteensä	14 246,25	14 460,06	14 673,88
Veroprosentti	26,20 %	26,60 %	26,99 %

Taulukon 6 perusteella Case-yrittäjän kannalta paras vaihtoehto on, kun valitaan 20 prosentin pääomatulo-osuus. Silloin maksettavaa veroa tulee 14 246,25 euroa, mikä on 213,81 euroa

vähemmän, kuin pääomatulo-osuuden ollessa 10 prosenttia ja 427,63 euroa vähemmän, kuin pääomatulo-osuuden ollessa 0 prosenttia. Erot ovat kuitenkin melko pieniä, joten suurta tappiota ei tule, vaikka valitsisi jonkun toisen vaihtoehdon.

5.2 Verotus osakeyhtiönä vuonna 2019

Osakeyhtiön ja toiminimen verotettava tulo on sama, eli 54 369,72 euroa. Taulukossa 7 laskettavassa nettovarallisuudessa sen sijaan on vähän eroa. Case-yrityksen toimiessa osakeyhtiönä nettovarallisuus saadaan lisäämällä toiminimen nettovarallisuuteen pankkitilin varat 5 378,64 euroa. Nettovarallisuus on siis 2 585,2 euroa.

TAULUKKO 7. Osakeyhtiön nettovarallisuus 2019

Varat	28 734,15
-Velat	- 26 148,95
Nettovarallisuus	2 585,2

Yrittäjä omistaa itse kaikki osakkeet, joten osakkeiden matemaattinen arvo on sama kuin nettovarallisuuden määrä. Tästä 8 prosenttia, eli osinkojen verohuojennettu osuus on 206,82 euroa. Taulukossa 8 lasketaan osakeyhtiön tulos vähentämällä verotettavasta tulosta yrittäjän palkka. Lisäksi tulosta vähennetään työnantajan sairausvakuutusmaksun osuus, joka oli 0,77 prosenttia palkoista vuonna 2019. Loput tuloksesta on osakeyhtiön tulosta, joka verotetaan 20 prosentin yhteisöveron mukaan.

TAULUKKO 8. Osakeyhtiön tulos 2019

	Palkka	Osinko	Yhdistelmä
Verotettava tulo	54 369,72	54 369,72	54 369,72
- Palkka	53 954,28		- 53 697,72
- sairausvakuutusmaksu 0,77 %	415,44		- 413,47
Verotettava tulo	0,00	54 369,72	258,53
-Yhteisövero 20 %	0,00	- 10 873,94	- 51,71
Tulos	0,00	43 495,78	206,82

Jos koko tulo nostetaan palkkana, ei yritykselle jäisi yhteisöveron alaista tuloa. Osinkoina taas koko tulos verotettaisiin yhteisöveron mukaan. Yhdistelmävaihtoehdossa tulokseksi lasketaan verohuojennetun osingon määrä. Taulukossa 9 lasketaan yrittäjän verotus. Nostettavien osinkojen määräksi oletetaan palkan määrä, jotta luvut olisivat vertailukelpoisia.

TAULUKKO 9. Osakeyhtiön verotus 2019

	Palkka	Osinko	Yhdistelmä
Palkka	53 954,28		53 697,72
Osinko		53 954,28	206,82
Pääomatulo-osinko			
Verovapaa 75 %		155,12	155,12
Veronalainen 25 %		51,70	51,70
Ansiotulo-osinko			
Verovapaa 25 %		13 488,57	
Veronalainen 75 %		40 465,71	
Ansiotulot yhteensä	53 954,28	40 465,71	53 697,72
- Tulonhankkimisvähennys	- 750,00	0,00	- 750,00
Puhdas ansiotulo	53 204,28	40 465,71	52 947,72
Verotettava ansiotulo	53 204,28	40 465,71	52 947,72
valtionverotuksessa			
- Ansiotulovähennys	- 1 805,81	- 2 379,04	- 1 817,35
Verotettava ansiotulo	51 398,47	38 086,67	51 130,37
kunnallisverotuksessa			

Lopuksi taulukossa 10 lasketaan verotuksen yhteenveto. Laskelmassa on otettava huomioon myös osakeyhtiön yhteisövero, koska sitä vastaavaa veroa toiminimellä ei ole ja se vaikuttaa oleellisesti yrittäjän nostettavissa olevan osingon määrään.

Yhteisön yleisradiovero tulee maksettavaksi, kun verotettava tulo ylittää 50 000 euroa. Silloin yleisradioveron määrä on 140 euroa, ja 50 000 euron ylittävältä osalta veron määrää korotetaan 0,35 prosenttia. Vero on kuitenkin enintään 3 000 euroa. (Laki yleisradioverosta 484/2012 3.1 §.)

TAULUKKO 10. Osakeyhtiön verotuksen yhteenveto 2019

	Palkka	Osinko	Yhdistelmä
Kunnallisvero	10 279,69	7 617,33	10 226,07
Kirkollisvero	668,18	495,13	664,69
Valtionvero	5 547,91	2 962,33	5 493,39
- työtulovähennys	- 1 282,49	- 1 501,59	- 1 286,90
Ansiotuloverot	15 233,29	9 573,20	15 097,25
Pääomatulovero	0	15,51	15,51
Yle-vero	163,00	163,00	163,00
Yrittäjän verot yhteensä	15 396,29	9 751,71	15 275,76
Yhteisövero	0	10 873,94	51,71
Yhteisön Yle-vero	0	155,29	0
Kokonaisverot	15 396,29	20 780,94	15 327,47
Veroprosentti	28,32 %	38,22 %	28,19 %

Taulukon 10 perusteella yrittäjän kannattaa valita yhdistelmälaskelma, eli nostaa osa palkasta osinkoina ja osa palkkana. Ero ei ole kuitenkaan suuri verrattuna siihen, että nostaisi kaiken palkkana. Syynä tähän on laskelmissa käytetty pieni osinkojen määrä, joka johtuu pienestä nettovarallisuudesta. Pelkkänä osinkona nostettaessa kokonaisverorasitus on huomattavan suuri muihin verrattaessa. Se ei olekaan se todennäköisin tapa nostaa varoja ainakaan näin alkuvaiheessa olevasta osakeyhtiöstä.

Toiminimen ja osakeyhtiön kokonaisverotusta, eli taulukkoja 6 ja 10, vertailemalla huomataan, että toiminimenä yrittäjän verotus on näillä tuloilla verotuksen kannalta parempi vaihtoehto, mikäli yrittäjä nostaa kaiken mahdollisen rahan yrityksestä ulos. Pienimmillään eroa on 1 081,22 euroa, mikä on palkan tasoon nähden melko suuri summa.

5.3 Verotus toiminimenä vuonna 2021

Vuoden 2021 laskelmissa käytetään yrittäjän arvioimia lukuja. Hän uskoo, että liikevaihto kasvaa noin 20 prosenttia vuodesta 2019, joten se on siis 240 806,89 euroa. Verotettava tulo puolestaan kasvaisi 25 prosenttia, eli se olisi 69 221,08 euroa. Nämä ovat arvioita, joten oikaisuja ei ole tarpeen tehdä, sillä ne olivat melko pieniä vuonna 2019 eikä niillä siten olisi suurta merkitystä laskelmissa.

Verotettavasta tulosta tehdään kuitenkin 5 prosentin yrittäjävähenys (3 461,05 euroa), jolloin lopulliseksi verotettavaksi tuloksi jää 65 760,03 euroa.

Nettovarallisuus lasketaan taulukossa 11. Sen arvioidaan parantuvan vuodesta 2018. Vuonna 2021 käytetään vuoden 2020 nettovarallisuutta. Velkoja on maksettu pois ja uutta omaisuuttakin on kertynyt. Yrittäjä arvioi, että maksaa n. 72 000 euroa palkkoja vuonna 2020.

TAULUKKO 11. Toiminimen nettovarallisuus 2020

Varat	35 500
Velat	21 500
<hr/> Nettovarallisuus	<hr/> 14 000
30 % palkoista	21 600
<hr/> Pääomatulo-osuuden laskentaperiaate	<hr/> 35 600

Seuraavaksi taulukossa 12 lasketaan pääomatulo-osuuksien eri vaihtoehdot. Sitten vähennetään ansiotuloista tehtävät vähennykset. Lopuksi lasketaan verot yhteensä. Veroprosenttien ja vähennysten oletetaan pysyvän vuoden 2020 tasolla, vaikka todellisuudessa pientä vaihtelua voi esiintyä.

TAULUKKO 12. Toiminimen verotus 2021

	20 %	10 %	0 %
<hr/> Pääomatulo-osuus	<hr/> 7 120,00	<hr/> 3 560,00	<hr/> 0
<hr/> Ansiotulo-osuus	<hr/> 58 640,03	<hr/> 62 200,03	<hr/> 65 760,03
 Puhdas ansiotulo	 58 640,03	 62 200,03	 65 760,03
<hr/> Verotettava ansiotulo	<hr/> 58 640,03	<hr/> 62 200,03	<hr/> 65 760,03
valtionverotuksessa			
Ansiotulovähennys	1 561,20	1 401,00	1 240,80
<hr/> Verotettava ansiotulo	<hr/> 57 078,83	<hr/> 60 799,03	<hr/> 64 519,23
kunnallisverotuksessa			

Ansiotulojen verot

Kunnallisvero	11 415,77	12 159,81	12 903,85
Kirkollisvero	742,02	790,39	838,75
Valtionvero	6 531,01	7 287,51	8 044,01
- Työtulovähennys	- 1 298,22	- 1 232,72	- 1 167,22
<hr/>			
Yhteensä	17 390,58	19 004,99	20 619,39
Pääomatuloverot	2 136,00	1 068,00	0
Yle-verot	163,00	163,00	163,00
<hr/>			
Yhteensä	19 689,58	20 235,99	20 782,39
Veroprosentti	28,44 %	29,23 %	30,02 %

Näistä verotuksen kannalta paras vaihtoehto olisi myös, mikäli pääomatulo-osuudeksi valittaisiin 20 prosenttia. Ero suurimpaan veromäärään kertyisi yli 1000 euroa. Vuoden 2019 taulukkoon verrattuna nähdään, että verotettavan tulon ja nettovarallisuuden kasvu kasvattaa pääomatulo-osuuksien eroja.

5.4 Verotus osakeyhtiönä vuonna 2021

Osakeyhtiön ja toiminimen verotettava tulo on sama, eli 69 221,08. Taulukossa 13 lasketaan osakeyhtiön nettovarallisuus, joka saadaan lisäämällä toiminimen nettovarallisuuteen pankkitilin saldo, jonka voidaan olettaa olevan noin 16 000 euroa.

TAULUKKO 13. Osakeyhtiön nettovarallisuus 2021

Varat	51 500,00
- Velat	21 500,00
<hr/>	
Nettovarallisuus	30 000,00

Seuraavaksi taulukossa 14 lasketaan osakeyhtiön tulos vuonna 2021. Palkan ja nostettavien osinkojen määrä ovat samat, kuin toiminimen verotettava tulos. Yhdistelmävaihtoehdossa osinkoina otetaan huomioon verohuojennettu osuus, eli 2 400 euroa, joka on 8 prosenttia nettovarallisuudesta. Lisäksi vähennetään työnantajan sairausvakuutusmaksun osuus, joka vuonna 2020 on 1,34 prosenttia (Verohallinto 2019a, viitattu 29.5.2020). Lopuksi verotettavasta tulosta vähennetään yhteisöveron määrä ja saadaan lopullinen tulos.

TAULUKKO 14. Osakeyhtiön tulos 2021

	Palkka	Osinko	Yhdistelmä
Verotettava tulo	69 221,08	69 221,08	69 221,08
- Palkka	68 305,78	0,00	65 345,45
- sairausvakuutusmaksu 1,34 %	915,30	0,00	875,63
Verotettava tulo	0,00	69 221,08	3000
-Yhteisövero 20 %	0,00	13 844,22	600
Tulos	0,00	55 376,86	2 400

Taulukossa 15 eritellään tulot pääomatuloiksi ja ansiotuloiksi. Ansiotuloista tehdään tulonhankkimisvähennys ja ansiotulovähennys. Näin saadaan kunnallisverotuksessa ja kirkollisverotuksessa verotettavat tulot, joiden perusteella lasketaan maksettavat verot. Lopuksi verot lasketaan yhteen ja saadaan selville kokonaisverot.

TAULUKKO 15. Osakeyhtiön verotus 2021

	Palkka	Osinko	Yhdistelmä
Palkka	68 305,78	69 221,08	65 345,45
Osinko			
Pääomatulo-osinko			
Verovapaa 75 %		1 800,00	1 800,00
Veronalainen 25 %		600,00	600,00
Ansiotulo-osinko			
Verovapaa 25 %		16 705,27	
Veronalainen 75 %		50 115,81	
Ansiotulot yhteensä	68 305,78	50 115,81	65 345,45
- Tulonhankkimisvähennys	- 750,00	0,00	- 750,00
Puhdas ansiotulo	67 555,78	50 115,81	64 595,45
Verotettava ansiotulo	67 555,78	50 115,81	64 595,45
 valtionverotuksessa			
- Ansiotulovähennys	- 1 159,99	- 1 944,79	- 1 293,20
Verotettava ansiotulo	66 395,79	48 171,02	63 302,25
 kunnallisverotuksessa			

Verotus			
Kunnallisvero	13 279,16	9 634,20	12 660,45
Kirkollisvero	863,15	626,22	822,93
Valtionvero	8 425,60	4 719,61	7 796,53
- työtulovähennys	- 1 134,17	- 1 455,07	- 1 188,64
Ansiotuloverot	21 433,74	13 524,96	20 091,27
Pääomatulovero	0,00	180,00	180,00
Yle-vero	163,00	163,00	163,00
Yrittäjän verot yhteensä	21 596,74	13 867,96	20 434,27
Yhteisövero	0	13 844,22	600,00
Yhteisön Yle-vero	0	207,27	0
Kokonaisverot	21 596,74	27 919,45	21 034,27
Veroprosentti	31,20 %	40,33 %	30,38 %

Taulukon 15 perusteella kannattavin vaihtoehto on nostaa osa varoista palkkana ja osa osinkoina, aivan kuten vuoden 2019 laskelmienkin mukaan. Toiminimen taulukkoon 12 verrattuna osakeyhtiönä veroprosentti on 1,94 prosenttiyksikköä korkeampi, eli toiminimi on kannattavampi vaihtoehto.

5.5 Yhteenveto

Taulukossa 16 on yhteenveto vuosien 2019 ja 2021 verojen määrästä ja veroprosenteista. Siitä näkee hyvin, miten toiminimen yrittäjän veroprosentti nousee vuodesta 2019 vuoteen 2021 verotettavan tulon kasvaessa. Samoin osakeyhtiön yrittäjän veroprosentti nousee verotettavan tulon kasvaessa.

Taulukosta selviää myös, että ainakin näillä tuloilla ja nettovarallisuudella toiminimen pääomatuloosuudeksi kannattaa valita 20 prosenttia. Osakeyhtiönä toimiessa yrittäjän kannattaa nostaa varoja palkan ja osingon yhdistelmänä. Taulukon veroprosentteja vertailemalla huomaa, että toiminimi on näiden laskelmien mukaan kannattavampi vaihtoehto verotuksen kannalta. Todellisuudessa osakeyhtiön yrittäjän ei ole edes järkevää nostaa näin suurta palkkaa. Hänellä on mahdollisuus jättää nostamatta varoja palkkana ja saada näin veroprosenttiaan pienemmäksi, kun taas toiminimiyrittäjällä tätä mahdollisuutta ei ole.

TAULUKKO 16. Verojen vertailu

Toiminimen verotus	20 %	10 %	0 %
2019			
Verot	14 246,25	14 460,06	14 673,88
Veroprosentti	26,20 %	26,60 %	26,99 %
2021			
Verot	19 689,58	20 235,99	20 782,39
Veroprosentti	28,44 %	29,23 %	30,02 %
Osakeyhtiön verotus	Palkka	Osinko	Yhdistelmä
2019			
Verot	15 396,29	20 780,94	15 327,47
Veroprosentti	28,32 %	38,22 %	28,19 %
2021			
Verot	21 596,74	27 919,45	21 034,27
Veroprosentti	31,20 %	40,33 %	30,38 %

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Yritysmuodon muutoksen seurauksena yrittäjä joutuu käyttämään hieman enemmän aikaa yrityksen hallintoon. Osakeyhtiössä on pidettävä vähintään yksi yhtiökokous. Osakeyhtiön yrittäjä ei voi nostaa yrityksestä vapaasti rahaa yksityisottoina kuten toiminimiyrittäjä, vaan tarvitessaan rahaa hänen täytyy nostaa sitä esimerkiksi palkkana. Toiminimen ja osakeyhtiön käytännön eroja on esitelty tarkemmin luvussa 4.

Toiminimen ja osakeyhtiön verotusta on vaikeaa vertailla, koska ne eroavat toisistaan paljon. Toiminimen koko verotettava tulos on omistajansa tuloa, eikä hän nosta yrityksestään palkkaa, vaan yksityisottoja. Ne eivät ole toiminimen vähennyskelpoisia kuluja. Toiminimen nettovarallisuuden perusteella osa toiminimen tuloksesta voidaan verottaa myös pääomatuloina. Osakeyhtiön yrittäjä maksaa veroa vain siitä palkasta, mitä hän yrityksestä nostaa. Yrittäjän palkka on vähennyskelpoinen osakeyhtiön verotuksessa. Toisaalta osakeyhtiö maksaa omasta tuloksestaan myös yhteisöveroa, minkä voi ajatella nostavan yrittäjän veroprosenttia välillisesti. Osakeyhtiössä osakkaan, eli tässä tapauksessa yrittäjän, on mahdollista nostaa varoja myös osinkoina, jotka verotetaan joko pääomatuloina tai ansiotuloina. Osingot ovat osittain verovapaita.

Laskelmien perusteella voidaan todeta, että mikäli yrittäjä nostaisi yrityksestä kaikki mahdolliset rahat, olisi ainakin tässä tuloluokassa toiminimi kannattavampi vaihtoehto. Mitä suurempi on tilikauden tulos, sitä suurempi on myös yrittäjän veroprosentti. Toiminimen pärjäämistä vertailussa paransi selvästi verotettavasta tulosta tehtävä viiden prosentin suuruinen yrittäjävähennys.

Yrittäjä kuitenkin kertoo, että hänellä ei ole tarvetta nostaa yhtä paljon palkkaa, kuin hän on toiminimestä yksityisottoina nostanut (Yrittäjän haastattelu, 30.5.2020). Jos yrittäjän on mahdollista jättää myös yritykselle varallisuutta, on osakeyhtiö parempi vaihtoehto, sillä silloin yrittäjän henkilökohtainen verorasitus on pienempi. Erot olivat tehdyissä laskelmissa niin pieniä, että nostamalla vähemmän palkkaa, laskee osakeyhtiön yrittäjän veroprosenttikin nopeasti alle toiminimen veroprosentin. On myös parempi jättää yritykselle mahdollisimman paljon rahaa käytettäväksi tulevaisuuden varalta. Näin myös nettovarallisuus pääsee kasvamaan ja se mahdollistaa tulevaisuudessa suuremmat kevyemmin verotetut osingot.

Toisaalta laskelmissa otettiin huomioon vain huojuennettujen osinkojen verotus. Eroa toiminimen veroihin ei ollut paljoa, joten nostamalla enemmän osinkoja, se laskisi omistajayrittäjän ansiotuloja ja samalla myös niiden veroja. Näin osakeyhtiön verotus voisi olla kevyempi kuin toiminimen, mutta erot olisivat todennäköisesti pieniä. Laskelmia voi tehdä loputtomasti, mutta näin pienillä eroilla se ei ole järkevää. Laskelmista selvisi kuitenkin, että mikäli osinkoja haluaa nostaa, kannattaa nostaa ainakin verohuojennettu osinko.

Osakeyhtiön yrittäjän verotusta on siis paljon helpompi arvioida ja ennakoida kuin toiminimellä toimivan yrittäjän. Osakeyhtiön yrittäjällä on monipuolisemmat mahdollisuudet nostaa yrityksestä varoja. Hän voi hyödyntää luontoisetuja ja nostaa yrityksestä esimerkiksi kilometrikorvauksia ja päivärahoja. Tämä tuo osakeyhtiön yrittäjälle edun verrattuna toiminimeen, jonka yrittäjä voi kyllä tehdä vastaavat vähennykset omasta verotuksestaan, mutta ei voi maksaa itselleen näitä etuja ja korvauksia.

7 POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli saada selville, miten yhtiömuodon muutos vaikuttaa Case-yrittäjän verotukseen. Yrittäjä halusi, että yrityksen nimeä ei mainita tutkimuksessa, joten yritys pysyy anonymyminä. Case-yrityksen yhtiömuoto vaihtui siis toiminimestä osakeyhtiöksi. Yrittäjä halusi myös tietää, missä muodossa hänen kannattaa yrityksestä nostaa varoja; palkkana, osinkona vai niiden yhdistelmänä. Tarkoituksena oli myös selvittää, miten toiminimen ja osakeyhtiön hallinto ja muu käytännön toiminta eroaa. Teoriaosuuden lähteinä käytin pääasiassa Verohallinnon sivuja, alan kirjallisuutta ja lakeja. Verotusta vertailin käyttämällä aineistona Case-yrityksen tilinpäätöstietoja vuodelta 2019 ja tekemällä laskelmia Verohallinnon sivuston laskureilla.

Tutkimuksen tuloksena selvisi, että verotuksen kannalta Case-yrityksen on kannattavampaa toimia toiminimenä, mikäli yrittäjä haluaa nostaa kaikki varat ulos yrityksestä. Jos yrittäjä ei kuitenkaan tarvitse kaikkea sitä rahaa, mikä olisi mahdollista nostaa, vaan haluaa jättää myös yritykselle varallisuutta, on osakeyhtiö verotuksen kannalta parempi vaihtoehto.

Työn tulokset ovat vuoden 2019 osalta melko luotettavia, sillä ne perustuvat yrityksen todellisiin tilinpäätöstietoihin. Vuoden 2021 osalta tulokset ovat suuntaa antavia, sillä ne perustuvat yrittäjän omiin arvioihin. Mielestäni ne kuitenkin ovat siinä mielessä luotettavia ja yrittäjälle tärkeitä, että niistä näkee hyvin, miten yrittäjää verotetaan tuloksen ja nettovarallisuuden kehittyessä sen suuruiseksi. Laskelmat eivät ole täysin totuudenmukaisia, sillä niistä on rajattu ulkopuolelle esimerkiksi yrittäjän sosiaalivakuutusmaksut ja mahdollinen alijäämähyvitys, koska niiden merkitys olisi ollut vähäinen.

Työn tulokset ovat yrityksen kannalta mieluisia. Yritysmuodon muutokselle ei verotuksen kannalta olisi ollut vielä kiirettä, mutta ainakaan yritys ei ollut liian myöhään liikkeellä vaihtaessaan yhtiömuotonsa toiminimestä osakeyhtiöksi. Koska yrittäjä kokee, että hän voi jättää osan varallisuudesta nostamatta, on yritysmuodon muutos tässä tilanteessa järkevää. Näin yrityksen varallisuus pääsee jo varhaisessa vaiheessa kasvamaan. Mikäli kasvu jatkuu, kuten yrittäjä toivoo, olisi osakeyhtiöksi muuttaminen kuitenkin ollut edessä ennemmin tai myöhemmin.

Yrittäjän kannattaa jatkossa nostaa vuosittain ainakin verovapaa osinko. Rankemmin verotetun osingon osalta on hyvä tehdä tarkat laskelmat. Palkkaa kannattaa nostaa vain oman tarpeen mukaan. Tarkkojen laskelmien teko on tärkeää ja tulee sitä tärkeämmäksi, mitä suuremmaksi

mahdolliset tulot kasvavat. Tekemäni laskelmat eivät ole jatkossa käyttökelpoisia, mutta niiden rakennetta voi kuitenkin käyttää laskelmien pohjana.

Työtä tehdessä opin itse todella paljon uutta asiaa toiminimen ja osakeyhtiön eroista. Aiemmin en esimerkiksi tiennyt ollenkaan kunnallis- ja valtionverotuksessa tehtävistä vähennyksistä. Niiden laskeminenkin olikin melko työläs prosessi. Tutustuin syvemmin myös moneen lakiin, joita en ollut lukenut otsikkoa pidemmälle. Tein opinnäytetyötä pääasiassa loppuviikkoin ja koska alkuviikko oli vapaata, työn aloittaminen tauon jälkeen olikin monesti hankalaa. Aikataulu hieman venyi suunnitellusta yllättävän koronapandemian takia ja opinnäytetyön tekemiseen tulikin kuukauden mittainen tauko. Alkuperäinen aikataulu oli kuitenkin melko tiukka ja siinä oli onneksi joustovaraa, joten ehdin hyvin tehdä opinnäytetyön valmiiksi vaaditussa ajassa. Opinnäytetyön jatkotutkimuksena voisi olla esimerkiksi yrittäjän verotuksen optimointi, kun yritys on toiminut osakeyhtiönä muutaman vuoden ja nettovarallisuutta on kertynyt enemmän. Mielenkiintoista olisi myös tehdä tätä opinnäytetyötä vastaava tutkimus muutaman vuoden päästä todellisilla luvuilla ja nähdä, miten verotus olisi muuttunut ajan saatossa.

LÄHTEET

Accountor 2020. Auto yrityksen käytössä – vertailussa toiminimi ja osakeyhtiö. Viitattu 12.3.2020, <https://go.accountor.fi/yrityksen-auto/#toiminimi-vahennykset>.

BusinessOulu 2020. Yhtiömuodon muuttaminen toiminimestä osakeyhtiöksi. Viitattu 12.3.2020, <https://www.yritystulkki.fi/fi/alue/oulu/toimiva-yrittaja/verotus/yhtiömuodonmuuttaminen/>.

Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336.

Laki elinkeinotulon verottamisesta 24.6.1968/360.

Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 22.12.2005/1142.

Laki verotusmenettelystä 18.12.1995/1558.

Laki yleisradioverosta 31.8.2012/484.

Leppiniemi, J. & Kykkänen, T. 2019. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. 10. uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.

Malmgrén, M. & Myrsky, M. 2020. Elinkeinotulon verotus. 5. uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.

Mattinen, K., Orlando, C. & Parnila, K. 2020. Palkanlaskenta käytännönläheisesti. Viitattu 29.5.2020. [https://kauppakamaritieto-fi.ezp.oamk.fi:2047/ammattikirjasto/teos/palkanlaskenta-kl-2020#kohta:Palkanlaskenta\(\(20\)k\(\(e4\)yt\(\(e4\)nn\(\(f6\)nl\(\(e4\)heisesti](https://kauppakamaritieto-fi.ezp.oamk.fi:2047/ammattikirjasto/teos/palkanlaskenta-kl-2020#kohta:Palkanlaskenta((20)k((e4)yt((e4)nn((f6)nl((e4)heisesti).

Minilex 2020. Yksityinen elinkeinonharjoittaja ja palkka. Viitattu 11.6.2020. <https://www.minilex.fi/a/yksityinen-elinkeinonharjoittaja-ja-palkka>.

Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624.

Patentti- ja rekisterihallitus 2019a. Kaupparekisteri. Osakeyhtiö, asunto-osakeyhtiö ja keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö: Vaatimus osakepääomasta poistuu 1.7.2019. Viitattu 27.2.2020.

https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/osakeyhtion_asunto-osakeyhtion_ja_keskinaisen_kiinteistoosakeyhtion_osakepaaomavaatimus_poistuu_1.7.2019.html.

Patentti ja rekisterihallitus 2019b. Kaupparekisteri. Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä.

Viitattu 13.2.2020. <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/lkm.html>.

Sosiaali- ja terveysministeriö 2019. Työeläkemaksut vuodelle 2020 vahvistettu. Viitattu 26.2.2020.

https://stm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/tyoelakevakuutusmaksut-vuodelle-2020-vahvistettu.

Tilintarkastuslaki 18.9.2015/1141.

Tomperi, S. 2018. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu. 29. uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Tuloverolaki 30.12.1992/1535.

Valtiovarainministeriö 2018. Ansiotulojen verotus. Viitattu 26.2.2020,

<https://vm.fi/verotus/henkiloverotus/ansiotulojen-verotus>.

Verohallinto 2016. Syventävät vero-ohjeet. Liikkeen- ja ammatinharjoittajan elinkeinotoiminnan nettovarallisuus tuloverotuksessa. Viitattu 27.2.2020, https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48564/liikkeen_ja_ammattinharjoittajan_elinkei/.

Verohallinto 2017a. Pääomatulon veroprosentti. Viitattu 22.5.2020.

<https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot/paaomatulot/>.

Verohallinto 2017b. Syventävät vero-ohjeet. Liikkeen- ja ammatinharjoittajan sekä maataloudenharjoittajien matkakustannusten vähentäminen. Viitattu 7.3.2020.

https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48192/liikkeen_ja_ammattinharjoittajien_seka_m3/.

Verohallinto 2018. Kilometrikorvaus ja päiväraha. Viitattu 12.3.2020.

https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/auto/kilometrikorvaus_ja_paivaraha/.

Verohallinto 2019a. Sosiaalivakuutusmaksut. Viitattu 29.5.2020. https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/yritys_tyonantajana/sosiaalivakuutusmaksut/.

Verohallinto 2019b. Syventävät vero-ohjeet. Valtion tuloveroasteikko. Viitattu 19.3.2020. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48846/valtion-tuloveroasteikko-2020/>.

Verohallinto 2019c. Syventävät vero-ohjeet. Verohallinnon päätös verovapaista matkakustannusten korvauksista vuonna 2020. Viitattu 7.3.2020, <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/maatokset/47405/verohallinnon-paatös-verovapaista-matkakustannusten-korvauksista-vuonna-2020/>.

Verohallinto 2019d. Syventävät vero-ohjeet. Verotettavan tulon laskeminen henkilöverotuksessa. Viitattu 15.5.2020. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/49038/verotettavan-tulon-laskeminen-henkilöverotuksessa2/>.

Verohallinto 2019e. Yhteisöjen tulolähteiden verotukseen muutoksia. Viitattu 28.4.2020. [https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/uutishuone/verotuksen_muutoksia/yhteisöjen-tulolähteiden-verotukseen-muutoksia/](https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/ uutishuone/verotuksen_muutoksia/yhteisöjen-tulolähteiden-verotukseen-muutoksia/).

Verohallinto 2020a. Autokulujen vähentäminen – liikkeen tai ammatinharjoittaja. Viitattu 27.2.2020, <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/ilmoittaminen-ja-maksaminen/veroilmoitus/liikkeen-tai-ammattiharjoittaja/auto--ja-matkakulut/autokulujen-vahentaminen/>.

Verohallinto 2020b. Osakeyhtiön tuloverotus – verovuosi 2020. Viitattu 19.2.2020, <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/osakeyhtio-ja-osuuskunta/verovuosi-2020/>.

Verohallinto 2020c. Syventävät vero-ohjeet. Luontoisedut verotuksessa. Viitattu 19.3.2020, <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47886/luontoisedut-verotuksessa4/>.

Verohallinto 2020d. Syventävät vero-ohjeet. Osinkotulojen verotus. Viitattu 30.5.2020, <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47901/osinkotulojen-verotus2/>.

Verohallinto 2020e. Tilapäinen työmatka ja lisävähennys – liikkeen- tai ammatinharjoittajan päiväraha. Viitattu 7.3.2020, <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/ilmoittaminen-ja-maksaminen/veroilmoitus/liikkeen-tai-ammattinharjoittaja/auto--ja-matkakulut/tilapainen-tyomatka-ja-paivaraha/>.

Verohallinto 2020f. Toimintavaraus – yksityinen elinkeinonharjoittaja. Viitattu 28.4.2020. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/ilmoittaminen-ja-maksaminen/veroilmoitus/liikkeen-tai-ammattinharjoittaja/toimintavaraus/>.

Verohallinto 2020g. Syventävät vero-ohjeet. Toimintamuodon muutos osakeyhtiöksi. Viitattu 11.6.2020. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48395/toimintamuodon-muutos-osakeyhtioksi2/>.

Veronmaksajat 2018. Viitattu 22.5.2020, <https://www.veronmaksajat.fi/luvut/Tilastot/Kunnat/#30b3de40>.

Veronmaksajat 2020. Viitattu 30.5.2020, <https://www.veronmaksajat.fi/Palkka-ja-elake/kunnallis--ja-kirkollisverot/#30b3de40>.

Viitala, T. 2018. Osakeyhtiön voitonjaon verotus. Viitattu 29.5.2020. [https://kauppamaritieto-fi.ezp.oamk.fi:2047/ammattikirjasto/teos/osakeyhtion-voitonjaon-verotus-perusteet-ja-suunnittelu-2018#kohta:Osakeyhti\(\(f6\)n\(\(20\)voitonjaon\(\(20\)verotus](https://kauppamaritieto-fi.ezp.oamk.fi:2047/ammattikirjasto/teos/osakeyhtion-voitonjaon-verotus-perusteet-ja-suunnittelu-2018#kohta:Osakeyhti((f6)n((20)voitonjaon((20)verotus).

Villa, S. 2018. Henkilöyhtiöt ja osakeyhtiö. Helsinki: Alma Talent Oy.

Yrittäjän eläkelaki 1272/2006.

Yrittäjän haastattelu.

Yrittäjät 2018. Elinkeinoharjoittajan verotus. Viitattu 27.2.2020. <https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/verotus/elinkeinoverotus/elinkeinonharjoittajan-verotus-320839>.

Yrittäjät 2019. Toiminimi eli yksityinen elinkeinonharjoittaja. Viitattu 7.3.2020, <https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/perustietoa-yrittajyydesta/yritysmuodot-ja-vastuut/toiminimi-eli-yksityinen>.

Yrittäjät 2020a. Osakeyhtiön vähimmäispääomavaatimus poistuu. Viitattu 19.3.2020, <https://www.yrittajat.fi/osakeyhtion-vahimmaispaomavaatimus-poistuu-608723>.

Yrittäjät 2020b. Yrittäjän eläkejärjestelmä. Viitattu 26.2.2020, <https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/yrittajan-sosiaaliturva/yrittajan-toimeentuloturva/yrittajan-elakejarjestelma-316927>.